WWW.LAWSHIPS.COM
BY YOAV HARRIS
Email:
yoavh@maritime-law.co.il
Harris & Co
Maritime law office

CHAMBERS & PARTNERS
REVIEW
"HAS SIGNIFICANT LITIGIOUS CAPABILITIES."
"GREAT LAWYER."
"EXTREMELY SHARP AND FAST."
Chambers CONTRIBUTOR Global Practice Guides 2025 Shipping
dun's 100 The LEGAL 500

על שכנים פולנים ואכיפה בררנית של אופ"א. ההזדמנות שניתנה למועדון כדורגל מכבי חיפה להפגין חוט שדרה.

בעוד שמי שלילדי שנות השמונים השם neighbors מקושר עם הסדרה ללימודי אנגלית ששודרה בשחור לבן ונפתחה בשיר פתיחה מלווה בנגינת מפוחית שלווה ו- Mr. Kashtan too הרי שהספר "שכנים" של ההיסטוריון יאן טומאש גרוס עוסק למרבה הצער, בעניין אחר לחלוטין- איך אותם יחסי שכנות מתמשכים (800 שנים כשמדובר ביהדות פולין) הופכים באחת לטבח מחריד.

ערב מלחמת העולם השנייה, ישבו בעיירה ידוובנה שבמזרח פולין כ- 1,000 יהודים שהיוו 40% מכלל אוכלוסייתה. עם פרוץ מלחמת העולם השנייה ובמסגרת שיתוף הפעולה הגרמני-נאצי עם רוסיה (תחת הסכם ריבנטרופ- מולוטוב) הועברה השליטה בעיירה זו לכוחות הסובייטים, אולם עם הפרת ההסכם ופלישתה של גרמניה הנאצית לרוסיה, ביוני 1941 נכבשה העיירה על ידי הכוחות הגרמנים. אותה עת שהו בעיירה גם יהודים פליטים מעיירות סמוכות. השכנים הפולנים לא המתינו זמן רב, ולמחרת כבר החלו להתעלל ביהודי העיירה – פרצו לדירות, שדדו ורצחו 10 יהודים. שתי אימהות הטביעו עצמם למוות עם תינוקותיהן באגם. בבוקר 10 ביולי 1941 ריכזו הפולנים המקומיים את יהודי העיירה והפליטים (1600 במספר) במרכז העיירה (באמתלה כי הם נדרשים לעבודות ניקיון) והמקומיים החלו לרדוף אותם מצוידים בגרזנים ובאלות עם מסמרים. קבוצה אחרת של יהודים נדרשו לשאת את פסל לנין ולחפור בור בבית העלמין המקומי, בסיום החפירה נרצחו ונקברו שם. לעת ערב, לאחר ששהו שעות בשמש הקופחת ללא מים כשהם נרדפים כאמור, הובלו יתרת היהודים לאסם כשהם "מדורבנים" ומזונבים באלימות ובתקיפות לצעוד אך לכיוון אחד. את הסוף כבר ניתן להבין- האסם של היהודים שרוכזו בו עלה באש ואלה שנמלטו מהשריפה נרצחו באכזריות. על ידי הפולנים. השכנים. הנתונים אודות מספר היהודים שנרצחו באותו יום נעים בין 1600 (כפי נתוני ההיסטוריון גרוס) (900 מהם באסם) ל- 380 (המכון הפולני לחקר ההיסטוריה). 100 היהודים שנותרו בחיים רוכזו בגטו שלימים חוסל. רק שבעה מיהודי ידוובנה שרדו (כלומר 0.4375% מכלל 1600 היהודים- תושבים ופליטים). החשיבות במחקרו וסיפרו של גרוס שפורסם בשנת 2000 הוא בכך שבניגוד למה שהוסתר עד אותה עת, הרצח לא בוצע על ידי הגרמנים כי אם על ידי השכנים-הפולנים עצמם. אישור לדברים אלו של גרוס ניתן על ידי המכון הלאומי הפולני לחקר ההיסטוריה שפרסם דו"ח מקיף שתומך בממצאיו של גרוס. בקיץ 2001, במלאת 60 שנים לטבח, התייצב נשיא פולין דאז בטקס הצבת אנדרטה לנרצחים והתנצל על הפשע, תוך שהוא מציין בדבריו שלו – "אנו יודעים בוודאות כי בין הרודפים והרוצחים היו אף פולנים. כאן בידוובנה, אזרחים של הרפובליקה הפולנית מתו בידי אזרחים אחרים". [321]

*חומת גטו ורשה. צילום – יואב הריס (עו"ד).

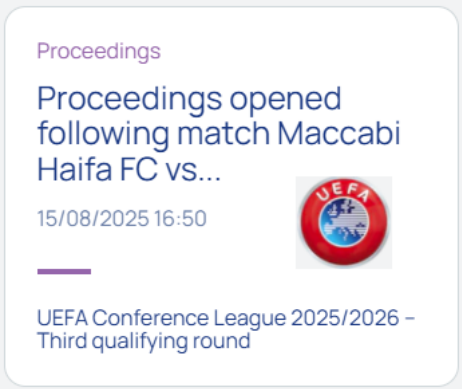
ערב הכיבוש הגרמני חיו בפולין (מזה 800 שנים) קרוב ל- 3.3 מיליון יהודים, יותר מכל מדינה אחרת באירופה ושיעורם- 10% היה הגבוה ביותר אף הוא. בתום המלחמה שרדו כ- 380,000 מיהודי פולין, וזאת בפולין עצמה, בברית המועצות ובמחנות הריכוז[4]. על שורדים אלו נמנה גם החיפאי שבח וייס ז"ל (בין היתר לשעבר יו"ר הכנסת) אשר אמר כי "היו גם אסמים אחרים". בדבריו אלו כיוון לכך שלמעשה כל יהודי שניצל על אדמת

[1] אתר יד ושם, האנציקלופדיה של הגטאות, הערך ידוובנה (Jedwabbne).
[2] ויקיפדיה, הערך "שכנים", שכנים_(ספר) https://he.wikipedia.org/wiki
[3] ד"ר מוטי שלם, "כשפולנים שרפו מאות יהודים באסם", אתר Ynet, 10 ביולי 2018.
[4] אתר יד ושם, גורל היהודים ברחבי אירופה, הערך רצח יהודי פולין.

WWW.LAWSHIPS.COM
BY YOAV HARRIS
Email:
yoavh@maritime-law.co.il
Harris & Co
Maritime law office

CHAMBERS & PARTNERS
REVIEW
"HAS SIGNIFICANT LITIGIOUS CAPABILITIES."
"GREAT LAWYER."
"EXTREMELY SHARP AND FAST."
Chambers CONTRIBUTOR Global Practice Guides 2025 Shipping
dun's 100 The LEGAL 500

פולין על ידי כך שמצא מקום מסתור לשנות המלחמה, ניצל הודות לכך שאזרח או אזרחית פולנית כלשהו, היה מוכן לסכן את חייו וחיי משפחתו על מנת להציל יהודים.

* מתוך האתר - https://disciplinary.uefa.com/

בימים אלו, מתנוססת בגאון, תחת הכותרת "Disciplinary Matters" הודעתה של אופ"א על העמדתו לדין של מועדון הכדורגל מכבי חיפה בגין עבירה של סעיף 16.2.e לתקנון המשמעת של אופ"א. הכוונה כמובן לשלט "רוצחים מאז שנת 1939" (Murderers since 1939) שהונף ביציע אוהדי מכבי חיפה בעת משחק "הבית" מול קבוצת ראקוב הפולנית (Rakow Czestochowa) וזאת בתגובה לשלט שהונף ביציעה של זו אודות כך ש"ישראל רוצחת והעולם שותק". סעיף 2 האמור קובע כי "כל ההתאחדויות והמועדונים יהיו אחראים להתנהגויות הבלתי ראויות הבאות של אוהדיהן והן צפויות להיות מושא להליכי משמעת, גם אם הן יוכיחו כי לא הייתה כל רשלנות מצידם בכל הקשור לארגון המשחק". אחר דברים אלו, מונה הסעיף שורה של התנהגויות אסורות למיניהן של האוהדים, כגון- השלכת חפצים, הצתת פירוטכניקה, שימוש באקדחי לייזר וכדומה. בסעיף משנה e האמור, ההתנהגות האסורה היא: "שימוש במחוות, מלים, אובייקטים או כל אמצעי אחר להעברת מסר פרובוקטיבי שאינו מתאים לאירוע ספורט, ובמיוחד מסר פרובוקטיבי שהוא בעל אופי פוליטי, אידאולוגי, דתי או פוגעני.".

כך בשפת המקור –

"e. the use of gestures, words, objects or any other means to transmit a provocative message that is not fit for a sports event, particularly provocative message that are of a political, ideological, religious, or offensive nature".

כך למשל, מכוח הסעיף הנ"ל הוטל על ברצלונה קנס בסך 30,000 אירו בגין הנפת דגל קטלוניה (המכונה – Estelada) במשחק שלב הבית בליגת האלופות מול באייר לברקוזן בספטמבר 2015 וזאת לאחר שקנס דומה הוטל עליה בגין אירוע דומה בגמר ליגת האלופות שהתרחש מספר חודשים קודם לכן [5]. כך גם שדצמבר 2013 נקנס מועדון סלטיק בסך של 50,000 אירו בגין כרזות שהופצו ביציעים ובהם שמותיהם של חבר המחתרת האירית Bobby Sands והגיבור האירי סר ויליאם וולאס שלחם נגד הכיבוש האנגלי אי שם בין השנים 1297 – 1305.[6]

כך גם מנגד, "מכוח" הסעיף הנ"ל אופ"א בחרה שלא להעמיד לדין את פריז סן ז'רמן בגין דגל פריסה ענק שהונף ביציעיה לפני משחק ליגת האלופות מול אתלטיקו מדריד בו נכתב "FREE PALESTINE" כאשר האות I מעוצבת כמו מפת from the river to the sea [היינו ללא קיומה של מדינת ישראל]. זאת בהנמקה כי "הכרזה לא יכולה להיחשב פרובוקטיבית או מעליבה במקרה ספציפי זה". כפי דברי דובר אופ"א בבואו להסביר את ההחלטה[7]. כמובן שהמסר שבדגל פריסה זה הנו גם פוליטי, גם אידאולוגי וגם פוגעני כאחד ובאופן המקים לכאורה את הסעיף על כל רבדיו. אולם זו עמדת אופ"א הרשמית והמלאה כפי שהוצגה על ידי הדובר מטעמה.

[5] "רויטרס", 19 באוקטובר 2015.
[6] "BBC", 13 דצמבר 2013.
[7] מערכת וואלה ספורט, "אופ"א בהסבר מקומם: לא נעניש את פ.ס.ז' על הדגל "תשוחרר פלסטין"", אתר וואלה, 7.11.2024.

*צילום – יואב הריס (עו"ד).

מכאן, ולאור האמור, נשאלת השאלה הבאה: האם מקום בו נשיא פולין עצמה מציין כי "בין הרודפים והרוצחים היו גם פולנים" ומתנצל על כך, היכן בדיוק העבירה על סעיף 16. 2. e הנ"ל, אשר לכאורה מציין את שמציין נשיא פולין בדבר קיומם של רוצחים פולנים (מאז שנת 1939 – עד אז, משך 800 שנים, חיו פולנים בשכנות עם היהודים, שנרצחו). נכון הוא כי המדובר בתשובה מיתממת – שכן השלט לכאורה מכליל את כלל הפולנים וממנו משתמע כי הרציחות נמשכות – בעוד שהן פסקו בסוף מלחמת העולם השנייה. אולם את קנה המידה להיתממות זו הציבה לא אחרת מאשר אופ"א עצמה, באופן בו היא הגדירה באופן רשמי כאמור, את שלט הפריסה של אוהדי פריז סן ז'רמן. ונוסיף על כך את האופן בו שתקה אופ"א לאחר פריסת שלט האוהדים של ראקוב, שתיקה המהווה כלי פרשני נוסף כמו גם מתן הכשר וצורך להגיב בשלט נגדי. דבר לא מנע מאופ"א לצאת בהודעה על העמדתה לדין של ראקוב מיד לאחר המשחק. אם ראקוב עברה על הכללים לא היה צרפי להמתין למשחק הגומלין לצורך העמדתה לדין ומתן הודעה על כך.

לכן, מאחר וממילא מכבי חיפה לא צפויה להגיע לליגת האלופות לא בשנה הזו, וגם לא בשנה הבאה (כך נראה), ומאחר וגם האשמת האוהדים בפרובוקציה לא תשיג דבר (האחריות מוטלת על המועדון גם אם לא התרשל בארגון המשחק).

לא מן הנמנע כי רצוי אולי לנצל את ההליך שנכפה על המועדון ולגלות חוט שידרה מוסרי, וגם אם השלט נראה כפרובוקציה להביא בפני ערכאות אופ"א המכובדות הן את סיפורם של יהודי ידוובנה ויתר 3.3 מיליון יהודי פולין, הן את דברי הנשיא הפולני, והן את שתיקתה הרועמת של אופ"א בעניינה של פריז זן ז'רמן כולל בהקשר של הגנה מן הצדק לנוכח אכיפה בררנית.

הכדור בעניין זה בידי ראשי המועדון. ימים יגידו כיצד יבחר.

ובשולי הדברים אך לא במנותק מההקשר, כדאי להזכיר וראוי לזכור: מכבי תל אביב "צהובה" מכיוון שהיא הוסיפה את הצהוב לצבעה הכחול, בשנת 1942 בעקבות הצעת הכדורגלן יוסף (יוסל'ה) מרימוביץ' (לימים מאמן נבחרת ישראל) לאות הזדהות עם יהודי אירופה שחויבו לענוד את הטלאי הצהוב. אצטדיון וסרמיל בבאר שבע שזכה ללא מעט קיתונות, נקרא על שמו של הילד ארתור וסרמיל, אשר נרצח במיידנק בשנת 1943 והוא בן 7.

יואב הריס, עו"ד

הריס ושות', משרד עורכי דין

SOCIALS
YOAV HARRIS ADVOCATE
YOAV HARRIS
WWW.LAWSHIPS.COM
YOAV HARRIS

CONTACTS
FAX: +927.(0)4.874.4040
TEL: +927.(0)4.845.4040
E-MAIL: YOAVH@MARITIME-LAW.CO.IL
16 PAL-YAM ST. 5TH FL. HAIFA.
28 HARBAA ST. NORTH TOWER, 5TH FL. TEL AVIV.

